

Onderneming

Een mens heeft niet altijd maar zin om zijn auto zelf te wassen. Afgezien van de energie die het kost loopt het zelden zonder water in je schoenen af, waardoor het niet denkbeeldig is dat je longontsteking opdoet, met als resultaat een lang verblijf in een ziekenhuis, met de hoge kosten daaraan verbonden.

In de Verenigde Staten, en ik maak me sterk in veel andere landen van de wereld, bestaan er ondernemende jongens die begrijpen dat er veel mensen zijn die meteen over hun gezondheid beginnen te tobben zodra het onderwerp automobielreinigen op de proppen komt, en die van deze bezorgdheid gebruik gemaakt hebben om handige autowasserijen in het leven te roepen.

Een Amerikaanse *Carwash* is in de meeste gevallen een pijpenla-achtig bouwwerk, waar je wagen door middel van een in de vloer aangebracht instrument stuurloos van het ene eind naar het andere geduwd wordt. Op verschillende plaatsen onderweg wordt hij machinaal besproeid, ingezeept, gelapt, geborsteld, gespoeld, soms met was bespoten en drooggeblazen, terwijl er tezelfder tijd twee waarschijnlijk illegaal in het land vertoevende Midden-Amerikanen één op de voorbank en één op de achterbank gesprongen zijn met de taak om je ramen, je deuren en je dashboard te poetsen en de vloermatjes uit te kloppen, en te stofzuigen. Aan het eind van de pijpenla worden de laatste aanhangende druppels water met de hand weggezeemd door een derde papierloze immigrant, die daarna je bonnetje aanpakt en je weer in het bezit van je voertuig stelt.

Het gebeurt maar zelden dat er meer dan een kwartier gemoed is met zo'n behandeling. Als je niet zo dom bent om een dag te kiezen waarop iedereen hetzelfde idee heeft, zoals bijvoorbeeld zaterdag, ben je er zó in en uit. Maar zelfs op drukke dagen (woensdag is soms Damesdag, en goedkoper) kun je er wel op rekenen dat je niet veel meer dan een half uur kwijt bent.

In Zuid-California worden autos niet gauw vuil, in ieder geval niet zo dat het onmiddellijk opvalt. Het regent zelden, de wegen zijn doorgaans geplaveid en schoon, en als er geen smog bestond kon een automobilist haast wel volstaan met een klein wasje twee maal per jaar. Niet altijd zo in andere delen van de wereld. Je hoeft maar een zijstraat in te schieten in Tijuana, Mexico, net even over de grens van de V.S., en je hebt gelijk voor een maand vuil op je lak. Waar de modder vandaan halen begrijp je niet, want het regent er net zo weinig als in San Diego, maar Tijuana's ongeplaveide straten zien er altijd uit of het riool net gebarsten is.

Nog wat verderop, in Guatemala, of El Salvador, of Honduras, ziet soms de *hoofdweg* er zo uit. En als na een dag of wat uitstellen je ingeboren Hollandse zin voor helderheid de overhand krijgt, ga je naar een *Carwash* zoeken.

Nu zou je denken dat in een landje dat zeventienhonderd keer zoveel drek op zijn wegen heeft rondslingeren als de V.S., autowasserijen als kool uit de grond zouden spruiten, maar het blijkt al gauw dat Honduras of waar je dan ook bent, bijkans geen begripende, ondernemende jongens voortgebracht heeft.

Toch bleek er zo'n inrichting te bestaan, die we na veel vragen en zoeken binnenreden. De baas wees ons waar we konden parkeren en op onze beurt wachten. Het

was duidelijk dat, met maar drie auto's voor ons, het geen lange wachtpartij zou worden. Bovendien waren er al twee jongens met een van de drie autos bezig, dus er zat wel vaart in. Toen er na een kwartier nog geen verandering in de toestand bleek te komen, probeerde ik m'n Spaans nog een keer op de eigenaar.

"Hoe lang ongeveer?" vroeg ik, op m'n horloge wijzend, want niets werkt zo goed als een goed uitgevoerde pantomime zoals deze.

Het was één uur 's middags. Hij greep mijn pols en wees in het Spaans naar het nummer drie. Hij had blijkbaar ook van pantomime gehoord.

"Ah!" riep ik. "Quince minutos!"

"No!" antwoordde de eigenaar verontwaardigd. "Dos horas!"

"Twee uur? Voor drie autos?"

"Si. Veel werk. Erg druk vandaag."

Het is moeilijk te geloven dat diezelfde jongens, eenmaal in de V.S. gearriveerd, binnen twee dagen geleerd hebben ieder uur zes autos brandschoon af te leveren.

We lieten deze door werk overweldigde Carwash aan zijn drukke lot over en reden verder, totdat we in Nicaragua zowaar een zaak vonden waar we binnen het uur keurig van alle Guatemalaanse en Hondurese modder afgeholpen werden.

Deze was eveneens gebouwd op het pijpenla-principe. Het verschil was dat hier, in plaats van onpersoonlijke machines, levende Nicaraguanen het lappen en poetsen verrichtten. Aan het eind van het pand werd je verzocht je schone auto zelf terug naar de hoofdweg te rijden. De enige weg terug naar de hoofdweg was een smalle, ongeplaveide straat. Iedere net gewassen auto moest daar doorheen. We stapten in en reden door het hobbelige straatje. Er was geen schijn van kans om de meterswijde modderplas te vermijden, waar we met een snelheid van tien kilometer per uur doorheen spleetden.